

Č. j.: NFA 00334/2014

NFA

**Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2013**

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2013

Sídlo archivu a kontakty:

Malešická 12, Praha 3, 130 00
IČ: 00057266
tel.: 271 770 509, 271 770 502-3
e-mail: nfa@nfa.cz
ID datové schránky: tg8i2zq
<http://www.nfa.cz>

Zřizovatel archivu – sídlo a kontakty:

Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské nám. 1, Praha 1, 118 11
IČ: 00023671
tel.: 257 085 111
e-mail: epodatelna@mkcr.cz
ID datové schránky: 8spaaaur
<http://www.mkcr.cz>

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.:

akreditace byla udělena na
základě rozhodnutí odboru
archivní správy a spisové služby
Ministerstva vnitra ČR ze dne 25.
února 2009 (Č.j. MV-9555-5/AS-
2008)

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2013 (dále jen zpráva) byla vyhotovena na základě odst. (1) a (2) § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva byla rovněž vyhotovena v souladu s metodickým návodem odboru archivní správy Ministerstva vnitra (Č.j. AS-366/1-2005) ze dne 24. února 2005 – metodika zpracování výročních zpráv specializovaných, bezpečnostních a soukromých archivů.

Obsah:

I.	Personální podmínky archivu	3
II.	Celkové množství uložených archiválií	3
III.	Výběr, zpracovávání a využívání archiválií	4
III. 1.	Výběr archiválií	4
III. 2.	Zpracovávání archiválií	4
III. 3.	Využívání archiválií	5
IV.	Stav archiválií	5
V.	Konzervace a restaurování archiválií	6
VI.	Odborné a společenské aktivity NFA	7
VI. 1.	Výzkumné projekty s účastí NFA	8
VI. 2.	Ediční činnost NFA	11
VI. 3.	Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA	12
VI. 4.	Pedagogická činnost pracovníků NFA	16
VI. 5.	NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku	18
VI. 6.	NFA a šíření filmové kultury v zahraničí	19
VI. 7.	Spolupráce NFA s tiskem, rozhlasem a televizními společnostmi	19
VI. 8.	Účast NFA na výstavách	19
VII.	Knihovna NFA	20
VII. 1.	Akviziční činnost	20
VII. 2.	Knihovní fond a sbírky	21
VII. 3.	Zpracování fondu	22
VII. 4.	Výpůjční protokol a služby	23
VII. 5.	Rešeršní, bibliografická a informační činnost	24
VII. 6.	Organizace, správa a ochrana fondu	25
VII. 7.	Informační systém knihovny a jeho správa	26
VII. 8.	Kooperace, programy a projekty knihovny a další činnost	26

I. Personální podmínky archivu

Národní filmový archiv (dále jen NFA) vznikl k 1. červenci 1992 na základě rozhodnutí ministra kultury České republiky (č. 31/1992 ze dne 8. října 1992, Č.j. 10 625/92) jako nástupnická organizace Českého filmového ústavu. Do 31. prosince 2004 byl NFA archivem zvláštního významu.

V souladu s odst. (2) § 80 zákona č. 499/2004 Sb. měl NFA od 1. ledna 2005 status specializovaného archivu a k tomuto datu byl rovněž v souladu s uvedeným zákonem pokládán za akreditovaný archiv.

Ke dni 25. února 2009 prokázal NFA splnění podmínek stanovených v § 61 zákona č. 499/2004 Sb. a k tomuto dni mu byla rozhodnutím odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR (Č.j. MV-9555-5/AS-2008) udělena akreditace pro výkon činnosti specializovaného veřejného archivu.

Generálním ředitelem NFA je PhDr. Michal Bregant. NFA aplikuje třístupňový systém řízení organizace (generální ředitel NFA – ředitel/ředitelka sekce NFA – vedoucí oddělení NFA). NFA je rozdělen do čtyř sekcí: Sekce generálního ředitele (SGŘ), Sekce audiovizuálních sbírek (dále jen SAS), Sekce neaudiovizuálních sbírek, výzkumu a informací (dále jen SNS) a Sekce vnějších vztahů (dále jen SVV). Ředitelkou SAS je Mgr. Anna Batistová, Ph.D., ředitelkou SNS je Mgr. et MgA. Tereza Czesany Dvořáková, Ph.D., ředitelem SVV je Bc. Aleš Rumpel.

Systemizovaný stav pracovníků NFA v roce 2013 byl 122 zaměstnanců, skutečný stav činil 122,763 zaměstnance.

II. Celkové množství uložených archiválií

NFA vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (dále jen NAD) 188 evidenčních listů NAD. NFA pečuje o následující archivní soubory: 85 fondů filmových institucí, 70 osobních fondů, 9 sbírek filmových a audiovizuálních materiálů, 6 sbírek fotografií, 1 sbírku reklamních a propagačních materiálů, 2 sbírky filmových plakátů, 11 sbírek jednotlivin, 1 sbírku archivních negativů fotografií k českým i zahraničním filmům, 1 sbírku zvukových záznamů, 1 sbírku titulkových a dialogových listin a 1 sbírku výtvarných návrhů.

NFA pečuje celkem o 6 096,11 bm archiválií, tj. 167 240 evidenčních jednotek.

Stupeň zpracovanosti archivních souborů v %:

- Zcela zpracovány a inventarizovány: 53 archivní soubory – 28,2%

▪ Zcela zpracováno:	79 archivních souborů – 42%
▪ Částečně zpracován, inventarizován
a nezpracován:	1 archivní soubor – 0,5%
▪ Zcela nezpracováno:	56 archivních souborů – 29,2%

Základní evidence archivních pomůcek NFA čítá celkem 142 archivní pomůcky.

III. Výběr, zpracovávání a využívání archiválií

III. 1. Výběr archiválií

NFA nepřísluší v souladu s § 7 – 10 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů provádět výběr archiválií u původců ve skartačním řízení.

Formou výběru archiválií v mimoskartačním řízení byly do základní evidence Národního archivního dědictví (dále jen NAD) vzaty následující archivní soubory:

- list NAD č. 94: Zahradníček Čeněk, 1 balík

Další získané archiválie NFA nabyly na základě tzv. nabídkové povinnosti dle § 7 zákona č. 249/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů a byly přiřazeny k existujícím archivním souborům.

V roce 2013 NFA nevedl žádné správní řízení podle odst. (4) § 12 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

III. 2. Zpracovávání archiválií

Archivní soubory¹ inventarizované v roce 2013:

2 fondy filmových institucí	▪ Prag-Film A. G. (A-B, akciové filmové továrny, a. s.); 1920 - 1958
	▪ Favoritfilm Vlas a spol.; 1940 - 1948

V souladu s pokynem odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR (č.j.MV - 127762-51/AS-2011) pokračovala i v roce 2013 Generální inventura Národního archivního dědictví 2012-2013 (dále jen GI NAD 2012-2013). V souladu s vydanou metodikou byly do 31.12.2013 zrevidovány veškeré archivní soubory vedené NFA v základní evidenci NAD.

¹ Za názvem archivního souboru je uveden časový rozsah inventarizovaných archiválií.

Od roku 1997 se NFA věnuje systematické digitalizaci obrazových materiálů, především fotografií a plakátů k českým hraným filmům. Výběrově se rovněž digitalizují i obrazové materiály k českým nehraným filmům, zahraničním hraným i nehraným filmům a portréty osobností české i světové kinematografie. V roce 2013 bylo v NFA digitalizováno celkem 3 505 fotografií.

K 31. prosinci 2013 bylo v NFA již **digitalizováno celkem 107 872 obrazových materiálů – 105 210 fotografií a 2 622 filmové plakáty.**

III. 3. Využívání archiválií

V roce 2013 NFA promítl badatelům 331 filmovou kopii v projekční místnosti, 623 filmové kopie na specializovaných projekčních zařízeních ve střížnách a 224 videomateriály. Pro různé druhy subjektů NFA vypracoval 210 odborných filmových rešerší.

V roce 2013 pracovalo s archivními fondy a sbírkami písemných archiválií 55 badatelů, kteří vykonali celkem 189 badatelských návštěv.

NFA nevedl v roce 2013 žádné správní řízení podle odst. (2) § 38 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

IV. Stav archiválií

Z celkového počtu archivních souborů, které má NFA ve své základní evidenci NAD, jsou 133 archivní soubory nepoškozeny (70,74%), jako poškozeno je klasifikováno 11 archivních souborů (5,85%). Z důvodu nezpracovanosti nebylo poškození zjišťováno u 44 archivních souborů (23,40%).

V souladu s odst. (3) § 30 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů byla ve druhé polovině března 2013 provedena pravidelná prověrka fyzického stavu archivní kulturní památky „Soubor zabezpečovacích filmových materiálů na bezpečném polyesterovém podkladu dokumentujících ‚Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice‘ (Milada Horáková a spol.).“ Při prověrce nebyly shledány žádné závady. Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR eviduje tuto archivní kulturní památku pod č. 147 na základě rozhodnutí ze dne 22. dubna 2008 (Č.j. MV-36116-2/AS-2008). Uvedený filmový materiál zachycuje průběh největšího politického procesu proti demokratickým silám po roce 1948 a podle dostupných informací jiný podobný materiál neexistuje. Společně s ostatními archiváliemi uloženými v Archivu Českého rozhlasu v Praze a v Národním archivu v Praze, včetně dalších dokumentů

vydaných k procesu, tvoří jedinečný soubor pro studium dějin Československa v období komunistické totality.

V. Konzervace a restaurování archiválií

NFA provozuje konzervátorskou dílnu se základním vybavením a do 30.6.2013 zaměstnával 1 akademickou restaurátorku na 50% úvazek.² NFA restauruje především filmové plakáty do velikosti A1 (90x60 cm), dále též tzv. plakáty úzké (60x30 cm) a rovněž i jednotliviny z osobních fondů a z fondů filmových institucí. Restaurování materiálů větších rozměrů je zajišťováno externí spoluprací s akademickými restaurátorkami. V roce 2013 bylo v NFA restaurováno celkem 168 filmových plakátů.

V NFA pokračoval proces zabezpečování filmových materiálů. V roce 2013 bylo zhotoveno 8 460 m duplikátních negativů filmů na bezpečném podkladu, duplikační kopií bylo zabezpečeno 32 182 m filmových materiálů. Dále bylo odplísňeno 55 900 m dříve převzatých materiálů, vyčištěno bylo 222 707 m filmových materiálů.

V 1. pololetí roku 2013 proběhlo digitální restaurování filmu *Všichni dobří rodáci* (1968, režie Vojtěch Jasný). Restaurační proces financovala Nadace České bijáky, technickou realizaci zajistilo studio Universal Production Partners, a. s. (dále jen UPP) ve spolupráci se zvukovým studiem Soundsquare, laboratoří Immagine ritrovata v Cineteca di Bologna a NFA. Před zahájením procesu restaurování proběhl rozsáhlý výzkum archivních pramenů. Při restaurování obrazové složky pracovalo UPP s originálním negativem, duplikačním pozitivem a třemi kombinovanými kopiemi z let 1971, 1972 a 1995. Zvuková stopa byla sestavena ze tří zdrojových materiálů – kvalitativně lepšího (ale nekompletního) magnetického záznamu z barrandovských laboratoří a z kompletního a nepoškozeného optického záznamu na kombinované kopii z Ateliérů Bonton Zlín. Originální negativ i duplikační pozitiv byly naskenovány políčko po políčku, následně pak bylo provedeno digitální „vyčištění“ obrazu a zvuku. Dohlížejícím a poradním orgánem byla pracovní skupina složená z pracovníků NFA, UPP, Soundsquare, zástupců Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, Asociace českých kameramanů a externích spolupracovníků. Průběžné výsledky digitalizačního procesu byly konzultovány s režisérem filmu Vojtěchem Jasným. Digitálně restaurovaná verze byla slavnostně uvedena na 48. Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech dne 29. června 2013 a v distribuční premiéře na 39. Letní filmové škole v Uherském Hradišti (29. července a 1. srpna 2013). Pro domácí projekce je digitálně restaurovaná verze k dispozici na nosiči Blu-ray Disc.

² Po odchodu restaurátorky do starobního důchodu nebylo toto pracovní místo prozatím obsazeno.

Společně s nosičem Blu-ray je k dispozici i tištěný sborník studií, rozhovorů a archivních dokumentů, který editorsky připravila Briana Čechová a vydal jej NFA (viz **VI.2 Ediční činnost NFA**).

VI. Odborné a společenské aktivity NFA

Generální ředitel NFA PhDr. Michal Bregant dále pracoval v České komisi pro UNESCO, v Umělecké radě Vysoké školy umělecko průmyslové v Praze a předsedal Akademickému senátu Akademie múzických umění v Praze.

Vladimír Opěla pracoval ve Vědecké archivní radě Ministerstva vnitra ČR jako reprezentant skupiny specializovaných archivů státních příspěvkových organizací.

U příležitosti oslav Mezinárodního dne archivů (slaví se každoročně dne 9. června) připravil NFA pro veřejnost ve foyer archivního kina Ponrepo výstavu archiválií s názvem *Co skrývají depozitáře Oddělení písemných archiválií...* Od 20 hod. se uskutečnila projekce celosvětově jediné dochované kopie filmu *Ramona* (USA, 1928, režie Edwin Carewe).

NFA ve spolupráci s Českou společností pro filmová studia, Filosofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, Filosofickou fakultou Masarykovy Univerzity v Brně a Filosofickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci uspořádal v Praze ve dnech 20. – 22. června 2013 konferenci společnosti NECS–Network for European Cinema and Media Studies na téma Media Politics – Political Media. Konferenční jednání se uskutečnila v prostorách Filosofické fakulty Univerzity Karlovy, doprovodné akce probíhaly v archivním kině Ponrepo. Konference se zúčastnilo více než 600 osob.

Dne 16. října 2013 se v prostorách archivního kina Ponrepo uskutečnila společenská akce u příležitosti 70. výročí založení Filmového archivu v Čechách za účasti významných osobností českého archivnictví, kulturní a politické sféry.

Ve spolupráci s Národním archivem a Českou informační společností uspořádal NFA dne 22. října 2013 v pražském kině Světozor odborný seminář Problematika archivního uložení a zpřístupnění filmových záznamů.

U příležitosti oslav Světového dne audiovizuálního dědictví³ uspořádal NFA dne 25. října 2013 v odpoledních hodinách v prostorách archivního kina Ponrepo projekci

³ V roce 2004 vyhlásilo UNESCO na základě podnětu NFA (s podporou České komise pro UNESCO, některých dalších národních komisí a FIAF) dvacátý šestý říjen Světovým dnem audiovizuálního dědictví. První oficiální oslavy se uskutečnily v roce 2007.

celosvětově jediné dochované kopie filmu *Kněžna z pojezdne restaurace* (*Her Wild Oat*, 1927, USA, režie Marshall Neilan), od 20 hod. pak projekci filmu *Bio Ráj* (*Nuovo Cinema Paradiso*, 1988, Itálie-Francie, režie Giuseppe Tornatore).

Dne 31. října 2013 se v prostorách archivního kina Ponrepo uskutečnil slavnostní večer u příležitosti udělení Ceny ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovizí. Nositeli Ceny se pro rok 2013 stali Vladimír Opěla (emeritní ředitel NFA) a režisér František Vlášek in memoriam. Cenu osobně předal ministr kultury Mgr. Jiří Balvín.

VI. 1. Výzkumné projekty s účastí NFA

Projekt Knihovny Národního filmového archivu na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích VIII.

- podprogram VISK7 – *Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius* v rámci „Programu Ministerstva kultury ČR Veřejné informační služby knihoven“
- řešitel projektu: Mgr. Pavla Janásková
- dotace 76 000 Kč
- příjemcem dotace byl NFA s 30% finanční spoluúčastí
- hlavním cílem projektu bylo zajistit záchranu dalších titulů českých filmových periodik, navázat na mikrofilmování a digitalizaci provedené v uplynulém desetiletí a rozšířit Digitální knihovnu Národního filmového archivu o další tituly z oboru filmu
- konkrétně byly reformátovány (mikrosnímkování, digitalizace, metadata, OCR) tyto tituly o rozsahu 4 510 stran:
 - Panoráma 1974-1980 (ISSN 0139-9950)
 - Film v přehledu časopisů a literatury 1949-1951 (ISSN 1805-7713)
 - Dokumentační přehled zahraničního filmového tisku 1953 (ISSN 1805-7721)
- více: <http://visk.nkp.cz/VISK7.htm>

Elektronické informační zdroje pro humanitní a společenské vědy (2013-2017, MSM/LR)

- registrační číslo projektu: LR1307
- projekt v rámci programu LR – Informace – základ výzkumu (2013–2017); poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- příjemcem projektu byla Masarykova univerzita v Brně
- NFA jako člen konsorcia s finanční spoluúčastí

- koordinátor za NFA: Mgr. Pavla Janásková
- projekt je zaměřen na zajištění celostátních licencí a národních multilicencí elektronických informačních zdrojů z oborů anglofonních literatur, klasických studií, uměleckohistorických oborů, filmové vědy a práva
- v NFA a uživatelům knihovny prostřednictvím vzdáleného přístupu byly zpřístupněny tyto EIZ⁴:
 - ***Film Indexes Online:***
 - *Film Index International*
 - *FIAF International Index to Film Periodicals Plus*
 - *American Film Institut Catalog*
 - ***EBSCO Film and Television Literature Index with Full Text***
- financování formou grantu je zajištěno do konce roku 2017
- projekt navazoval na úspěšné grantové projekty 1N04122 (realizováno 2004–2008, 2009) a VZ09013 (realizováno 2010–2011, 2012)
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=LR1307>
- web projektu: http://www.phil.muni.cz/wkaa/home/veda/eliza/view?set_language=cs

Národní knihovna ČR – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory (2013–2017, MSM/LR)

- registrační číslo projektu: LR1308
- projekt v rámci programu LR – Informace – základ výzkumu (2013–2017); poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- příjemcem projektu byla Národní knihovna ČR v Praze
- NFA jako člen konsorcia s finanční spoluúčastí
- koordinátor za NFA: Mgr. Pavla Janásková
- cílem projektu bylo zajistit kontinuální pokračování **multilicenčního přístupu** do plnotextových multioborových databází fy EBSCO
- v NFA a uživatelům knihovny prostřednictvím vzdáleného přístupu byl zpřístupněn tento EIZ:
 - ***EBSCO Academic Search Complete***
- financování formou grantu je zajištěno do konce roku 2017
- projekt navazoval na úspěšné grantové projekty řešené v programech MŠMT ČR Informační zdroje pro výzkum a vývoj - LI (2000–2003), Informační infrastruktura výzkumu - 1N (2004–2008) a Informační zdroje pro výzkum - INFOZ (2010–2011), projekt VZ09006 (realizováno 2010–2011, 2012)
- více o projektu: <http://www.isvav.cz/projectDetail.do?rowId=LR1308>
- web projektu: <http://www.izevo.cz/>

⁴ EIZ = elektronický informační zdroj.

Multilicenční zpřístupnění českých elektronických informačních zdrojů v roce 2013

- podprogram VISK8-A v rámci „Programu Ministerstva kultury ČR Veřejné informační služby knihoven“
- podprogram je zaměřen na multilicenční zpřístupnění mediálních databází
- NFA jako člen konsorcia s finanční spoluúčastí
- koordinátor za NFA: Mgr. Pavla Janásková
- v Knihovně NFA je na období 1.9.2013-31.8.2014 zajištěn přístup do EIZ:
 - **Anopress.cz** - unikátní databáze monitoringu médií s archivem od roku 1996
- více: <http://visk.nkp.cz/VISK8A.htm>

EFG 1914 (The European Film Gateway 1914)

- registrační číslo projektu: CIP 297266
- projekt byl zahájen 15. února 2012 jako dvouletý projekt programu Information and Communications Technologies (ICT) Policy Support Programme
- koordinátorem projektu je Deutsches Filminstitut – DIF (Frankfurt n. Mohanem), na projektu se podílí 26 partnerů z 16 evropských zemí včetně 21 evropských filmových archivů, filmoték a muzeí
- cílem projektu je digitalizace filmových (hrané, dokumentární, zpravodajské filmy) i nefilmových děl (fotografie, plakáty, textové dokumenty) k tématu I. světové války a jejich následné zpřístupnění profesionálům, studentům a široké veřejnosti prostřednictvím již existujícího webového portálu The European Film Gateway (EFG): <http://www.europeanfilmgateway.eu>
- během projektu bude digitalizováno a následně zpřístupněno 654 hodin filmových materiálů a na 5 600 ne-filmových materiálů souvisejících s I. světovou válkou
- veškeré informace a digitální materiál poskytnuté filmovými archivy budou rovněž začleněny prostřednictvím Evropské digitální knihovny (Europeana) mezi ostatní materiály evropského kulturního a vědeckého dědictví
- více o projektu: <http://project.efg1914.eu/>

FORWARD⁵

- registrační číslo projektu: CIP 325135
- projekt byl zahájen 1. července 2013 jako tříletý projekt programu Information and Communications Technologies (ICT) Policy Support Programme
- koordinátorem projektu je Cinémathèque Royale de Belgique z Bruselu, na projektu se podílí 13 partnerů, kromě evropských filmových archivů a evropské asociace ACE sdružující filmové archivy (Association des Cinémathèques Européennes) jsou to rovněž CINECA (Consorzio Interuniversitario Cineca) a Focal International Ltd.
- hlavním cílem projektu je navrhnout a vytvořit komplexní evropský systém pro určování autorskoprávního statusu audiovizuálních děl (včetně děl sirotčích) sloučením národních informačních zdrojů v této oblasti napříč EU

⁵ FORWARD = Framework for a EU-wide Audiovisual Orphan Works Registry.

Metodiky digitalizace národního filmového fondu

- registrační číslo projektu: DF13P010VV006
- projekt řešený v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)
- období řešení: 2013-2017
- hlavní řešitelem je Akademie múzických umění v Praze, NFA jako spoluřešitel
- cílem projektu je stanovení objektivní metodiky hodnocení kvality kinematografického obrazu z pohledu zrakového vjemu diváka s cílem vytvoření rovnocenné restaurované digitální kopie v porovnání s mateřskými archivními filmovými obrazovými zdroji

VI. 2. Ediční činnost NFA

- Čechová, Briana (ed.): ***Všichni dobří rodáci***. Praha: Národní filmový archiv 2013, 333 s., ISBN 978-80-7004-156-7. Sborník obsahuje podrobnou zprávu o digitálním restaurování filmu, šest odborných studií věnovaných různým aspektům výroby a uvádění filmu, čtyři aktuálně natočené rozhovory s filmovými pracovníky, edici archivních dokumentů i dobových publikovaných textů. Přílohy obsahují přehled nejdůležitějších výrobních dat, přehled výrobních nákladů a přehled návštěvnosti od premiéry 4.7.1969 do 17.10.1969.
- Kofroň, Václav (ed.): ***Čáp***. Praha: Národní filmový archiv 2013, 64 s., ISBN 978-80-7004-157-4. Katalog, vydaný u příležitosti první mezinárodní retrospektivy filmů režiséra Františka Čápa (1913-1972), pořádané v archivním kině Ponrepo. Publikace nabízí ucelený pohled na Čápoivu filmovou tvorbu ve Slovinsku, zamyšlení nad filmem *Noční motýl* (1941) a především řadu unikátních fotografií: neznámé portréty Františka Čápa a pracovní snímky z natáčení jeho českých filmů.
- Strusková, Eva: ***Dodalovi***. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze a Národní filmový archiv 2013, 360 s., ISBN 978-80-7331-264-0. Kniha, jejíž nedílnou součástí je DVD nazvané *Dodalovi: filmy a dokumentace*, shrnuje tvorbu a životní osudy Karla Dodala a jeho dvou partnerek Hermíny Týrlové (krátce též Dodalové) a Ireny Rosnerové (posléze Dodalové). Publikace tak nejen textem, ale i obrazem představuje dosud neznámou kapitolu z meziválečného vývoje české kinematografie.
- Strusková, Eva: ***The Dodals***. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění a Národní filmový archiv 2013, 375 s., ISBN 978-80-7004-155-0. Anglický překlad publikace *Dodalovi*, do angličtiny přeložila Lucie Vidmar.
- ***Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945/Truth and Lies. Filming in the Terezín Ghetto, 1942–1945/ Wahrheit und Lüge. Dreharbeiten im Ghetto Theresienstadt 1942–1945***. CD-ROM, Praha: Národní filmový archiv a Židovské muzeum v Praze. CD-ROM, který vyšel jako trojjazyčný elektronický katalog ke stejnojmenné výstavě v Židovském muzeu v Praze (srpen 2013 – březen 2014). Katalog obsahuje kromě všech textů a fotografií prezentovaných na výstavě mnoho dalších doplňujících informací, textů a obrazových dokumentů k danému tématu. Zahrnuje také dva cenné a veřejnosti zcela neznámé filmové fragmenty z natáčení v terezínském ghettu.

- **Filmový přehled** (nejdéle vydávaný český časopis o filmu, vychází od r. 1939); v roce 2013 vycházel časopis pouze v elektronické verzi s měsíční periodicitou.
- **Iluminace**, časopis pro teorii, historii a estetiku filmu (vychází od roku 1989, od roku 1993 čtvrtletně)⁶
Témata jednotlivých čísel:
č. 1/2013: Film a opera
č. 2/2013: Filmový marketing
č. 3/2013: Screen Industries in East-Central Europe II
č. 4/2013: Beyond 'Malé, ale naše'. Czech and Slovak Cinemas as Transnational Cinemas
- **Ponrepo** - 11 čísel programové brožury archivního kina NFA a 2 informační brožury k filmovým cyklům.

VI. 3. Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA

Barešová, Marie, Mgr.:

- *Sbírka orální historie v Národním filmovém archivu*. Příspěvek na Výročním workshopu České společnosti pro filmová studia, Univerzita Palackého v Olomouci, 28.11.2013.
- Jugoslávský Čáp. In: Kofroň, Václav (ed.): *Čáp*. Praha: Národní filmový archiv 2013, s. 10-14.

Mgr. Batistová, Anna, Ph.D.:

- *Programming Archival Films in the Digital Age*. Příspěvek na konferenci Sammeln, Sichern, Sehen. Was ist eine Kinemathek?, Německo, Deutsche Kinemathek. Museum für Film und Fernsehen, Berlín, 14.9.2013.
- *Kinematografický film, jeho uchování, a možnosti zpřístupnění*. Příspěvek na semináři Problematika archivního uložení a zpřístupnění filmových záznamů, kino Světozor v Praze, 22.10.2013.
- *Sbírka kinematografických filmů v NFA*. Příspěvek na Výročním workshopu České společnosti pro filmová studia, Univerzita Palackého v Olomouci, 28.11.2013.

Mgr. et MgA. Czesany Dvořáková, Tereza, Ph.D.:

- *Babička, Cimburá, Paklíč. Protektorát a stříbrné plátno*. Dějiny a současnost 35, 2013, č. 8, s. 21-24.

⁶ Iluminace je jediný domácí recenzovaný časopis pro vědeckou reflexi kinematografie, již nahlíží z hledisek teoretických, historických i estetických. Klade důraz na původní výzkum a interdisciplinární přístupy a v posledních letech se ve vyšší míře orientuje na mezinárodní autorskou i čtenářskou obec. Monotematický blok textů v každém čísle doplňují studie mimo hlavní téma, rozhovory, recenze odborné literatury, edice archivních materiálů, prezentace sbírek NFA a probíhajících výzkumných projektů.

Mgr. Čechová, Briana:

- Čechová, Briana (ed.): *Všichni dobří rodáci*. Praha: Národní filmových archiv 2013, 333 s.
- Strom života Vojtěcha Jasného. In: *Všichni dobří rodáci*. Praha: Národní filmových archiv 2013, s. 12-15.
- Czułość i wymarzona radość Jiříego Menzla. In: *Retrospektywa filmów Jiříego Menzla*. Warszawa: Filмотeka narodowa 2013, s. 4-5.
- Pytel blech. In: *Il Cinema Ritrovato XXVII edizione*. Bologna 2013, s. 275-276.
- Dáma na kolejích. In: *Il Cinema Ritrovato XXVII edizione*. Bologna 2013, s. 280-281.
- Sedmikráska. In: *Il Cinema Ritrovato XXVII edizione*. Bologna 2013, s. 281-282.
- Naděje. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 154
- Dita Saxová. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 156.
- Po stopách krve. In: *Katalog 39. letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 159.
- Anny Ondra, comedienne europea/ Anny Ondra, European Comedienne. In: *Le Giornate del Cinema muto 2013*. Pordenone 2013, s. 65-67, 76-77.
- *Julien Duvivier – aktualizovaný pohled*. Illuminace 25, 2013, č. 3, s. 130-134.

Mgr. Česálková, Lucie, Ph.D.:

- *Místo krému na boty – archiv (úvod k edici)*. Illuminace 24, 2013, č. 1, s. 107-110.
- *Prehistorie českého filmového archivu*. Illuminace 24, 2013, č. 1, s. 111-120.
- *Recono. Impregnuje – regeneruje*. Illuminace 24, 2013, č. 3, s. 125-127.
- *Průmyslové filmy ve sbírkách Národního filmového archivu*. Příspěvek na 15. konferenci archivářů ČR Průmysl – město – archiv. Archivy a dokumentace průmyslového dědictví, Ostrava, 4.6.2013.
- *Chudoba v českém nonfiktivním filmu*. Příspěvek na konferenci „Chudé budete mít mezi sebou stále...“ Od charity k sociální politice ve městech 18.–20. století, Praha, Archiv hlavního města Prahy, 8.10.2013.
- *Volby v českém dokumentárním filmu*. Beseda s projekcí, 17. Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, 26.10.2013.
- *Řekněme to filmem*. Workshop NFA na 17. Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Jihlava, 28.10.2013.
- *Ediční politika NFA*. Příspěvek na Výročním workshopu České společnosti pro filmová studia, Univerzita Palackého v Olomouci, 28.11.2013.

Hába, Věroslav:

- Zlatá éra Hollywoodu. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 58-76.

- Georg Wilhelm Pabst. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 89-95.

Mgr. Hála, Tomáš:

- Až přijde kocour. In: *Il Cinema Ritrovato XXVII edizione*. Bologna 2013, s. 276-277.
- Limonádový Joe aneb Koňská opera. In: *Il Cinema Ritrovato XXVII edizione*. Bologna 2013, s. 279.
- Horoucí srdce. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 151.
- Cesta hlubokým lesem. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 152.
- Noc nevěsty. In: *Katalog 39. Letní filmové školy v Uherském Hradišti*. Uherské Hradiště 2013, s. 157.
- *Nebeské ženy lučnických Marijců*. Film a doba 59, 2013, č. 3-4, s. 128-129.
- *Zrůdy a lidé Alexeje Balabanova*. Cinepur 20, 2013, č. 87, s. 68-73.
- *Sbírka zvukových a zvukově obrazových dokumentů NFA*. Illuminace 25, 2013, č. 2, s. 119-122. (ve spolupráci s E. Struskovou)
- Rozhovory s Vojtěchem Jasným, Pavlem Pavlovským a Marií Málkovou. In: Čechová, Briana (ed.): *Všichni dobří rodáci*. NFA 2013, s. 172-196.

Hasan Petr, Mgr.

- *Beda Heller (1929) 1939-1942 (1946)*. Illuminace 25, 2013, č. 1, s. 121-124.
- *Bavaria Filmkunst GmbH (pražská kancelář) 1938 – 1958*. Illuminace 25, 2013, č. 4, s. 112-114.

Mgr. Horníček, Jiří:

- Kinoamatéři. Točit filmy po svém. In: Vladimír 518 (ed.): *Kmeny 0*. Praha: Big Boss&Yinachi 2013, s. 192-217.
- *Emil Kubiš (30.10.1924 - 16.6.2007)*. Illuminace 25, 2013, č. 4, s. 115-117.
- *Amateur Film Movement in the Beginning of Communist Dictatorship in Czechoslovakia (1948-1951)*. Prezentace příspěvku na konferenci Media Politics/Political Media, Praha, European Network for Cinema and Media Studies (NECS), 20.-22.6.2013.

Hurtová, Lucie, Mgr.

- *Kinema, kinematografická a projekční společnost s r.o. (1913 – 1954)*. Illuminace 25, 2013, č. 2, s. 116-118.⁷
- *Spolek Filmové studio (1921) 1936 – 1940 (1943)*. Illuminace 25, 2013, č. 3, s. 128-131.

⁷ Publikováno pod rodným příjmením Tichá.

- Licence kinematografické. Text k výstavě *Co skrývají depozitáře odd. písemných archiválií NFA...ve foyer archivního kina Ponrepo.*
- Ponrepo Viktor (1858 – 1926). Text k výstavě *Co skrývají depozitáře odd. písemných archiválií NFA...ve foyer archivního kina Ponrepo.*

PhDr. Kalašová, Marcela:

- Archivní dokumenty. In: Čechová, Briana (ed.): *Všichni dobří rodáci*. Praha: Národní filmový archiv 2013, s. 238-280.
- *Archivní fond filmové společnosti Prag-Film A.G. (A-B, akciové filmové továrny, a.s.) v Národním filmovém archivu*. Archivní časopis 63, 2013, č. 4, s. 341-373.
- Oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu (OPA NFA). Text k výstavě *Co skrývají depozitáře odd. písemných archiválií NFA...ve foyer archivního kina Ponrepo.*
- Prag-Film A.G. (A-B, Akciové filmové továrny, a.s.). Text k výstavě *Co skrývají depozitáře odd. písemných archiválií NFA...ve foyer archivního kina Ponrepo.*

Doc. PhDr. Klimeš, Ivan:

- *Nezvalova Prodanka*. Illuminace 24, 2013, č. 1, s. 39-62.
- *National Cinema in Transnational Context. A Central Europe Experience*. Illuminace 24, 2013, č. 4, s. 27-39.
- *Die Leistungsschau als Tribunal. Das Festival des tschechoslowakischen Films in Banská Bystrica 1959*. Příspěvek, 26. Internationaler Filmhistorischer Kongress, Německo, Berlín, 22.11.2013.

PhDr. Kofroň, Václav:

- Kofroň, Václav (ed.): *Čáp*. Praha: Národní filmový archiv 2013, 64 s.

Mgr. Kucharová Mentzlová, Marta:

- *Projekt Český animovaný film (1925-1945)*. Illuminace 25, 2013, č. 1, s. 125-127. (ve spolupráci s Mgr. Michaelou Mertovou)

Mgr. Lachman, Tomáš:

- *EFG. A Gateway to European Film Heritage*. Příspěvek na konferenci Archive im Verbund: Netzwerke und Kooperationen, Praha, Univerzita Karlova, 14.3.2013.
- *EFG1914 – WWI online*. Příspěvek na konferenci Archive im Verbund: Netzwerke und Kooperationen, Praha, Univerzita Karlova, 14.3.2013.
- *EFG a EFG1914 – 2 projekty evropských filmových archivů*. Příspěvek na konferenci Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, Národní archiv v Praze, 27.-28.11.2013.
- *Oddělení písemných archiválií NFA*. Příspěvek na Výročním workshopu České společnosti pro filmová studia, Univerzita Palackého v Olomouci, 28.11.2013.

Mgr. Mertová, Michaela:

- *Projekt Český animovaný film (1925-1945)*. Iluminace 25, 2013, č. 1, s. 125-127. (ve spolupráci s Mgr. Martou Kucharovou Mentzlovou)

Mgr. Petrová, Jarmila:

- Ferbasová Věra (1913 – 1976). Text k výstavě *Co skrývají depozitáře odd. písemných archiválií NFA...* ve foyer archivního kina Ponrepo.
- Sbírka výtvarných návrhů. Text k výstavě *Co skrývají depozitáře odd. písemných archiválií NFA...* ve foyer archivního kina Ponrepo.

Pommeau, Jeanne:

- *Film „Příchozí z temnot“ jako příklad restaurování laboratorní cestou*. Příspěvek na semináři Problematika archivního uložení a zpřístupnění filmových záznamů, kino Světozor v Praze, 22.10.2013.

Mgr. Trnka, Jan:

- *Přehled institucionálního vývoje a funkčních období vedoucích pracovníků filmového archivu v letech 1943 až 2013*. Iluminace 24, 2013, č. 4, s. 109-111.

VI. 4. Pedagogická činnost pracovníků NFA

Mgr. Batistová, Anna, Ph.D.:

- *Širokoúhlý formát v československé kinematografii*. Přednáška na Letní filmové škole v Uherském Hradišti, 30.7.2013.
- *Než začne restaurování*. Přednáška pro diváky filmu *Hoří, má panenko*, kino Světozor v Praze, 4.9.2013.

Mgr. Briana Čechová:

- *Flashback jako zásadní vyjadřovací prostředek v dějinách kinematografie* (přednáška; Kurs otevřeného filmového vzdělávání v archivním kině Ponrepo)

Mgr. Česálková Lucie, Ph.D.:

- *Sbírky NFA a výzkum klasického historika se zaměřením na nonfikční a dokumentární film* (hostující přednáška; Univerzita Pardubice)

MgA. Forejt, Jiří:

- *Program otevřeného filmového vzdělávání na Letní filmové škole v Uherském Hradišti 2013* (prezentace, případová studie a diskuze v rámci odborného programu na Letní filmové škole v Uherském Hradišti 2013)

- *Enter Free Cinema 2013* (pedagogické a lektorské vedení studentů středních škol v rámci osvětového workshopu na mezinárodním filmovém festivalu Ostrava Kamera oko 2013)

Hába, Věroslav:

- *Georg Wilhelm Pabst* (lektorský cyklus v rámci Letní filmové školy v Uherském Hradišti 2013)
- *Zlatá éra Hollywoodu* (lektorský cyklus v rámci Letní filmové školy v Uherském Hradišti 2013)

Mgr. Janásková, Pavla:

- *Informační zdroje z oboru filmu* (informační lekce pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze)

Mgr. Mertová, Michaela:

- *Český animovaný film 70. a 80. let* (přednáška; Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze/Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze)
- *Počátky českého animovaného filmu* (přednáška na mezinárodním filmovém festivalu Anifilm v Třeboni)
- *Počátky českého animovaného filmu* (přednáška; Filmová a televizní fakulta Vysokej školy múzických umění v Bratislave/Bienále animácie Bratislava)
- *Czech animated and trick film in the period from 1920s till today* (přednáška; Univerzita umění a designu L. Moholy – Nagyho v Budapešti)

V roce 2013 začal NFA aktivně rozvíjet filmově-výchovnou platformu „Program otevřeného filmového vzdělávání“, v rámci které kooperuje s Filmovou a televizní fakultou Akademie múzických umění v Praze, Free Cinema Pofiv, o.p.s. a dalšími partnery z audiovizuální oblasti a akademického prostředí. V září 2013 byl v archivním kině zahájen celoroční vzdělávací kurs „Filmové dílny/Kapitoly z dějin filmu“ určený pro mladé diváky do 26 let, který nahradil dosavadní „Kurs filmové historie“. Praktická část výuky je realizována na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze, teoretická část probíhá v archivním kině Ponrepo. Přednášky z historie kinematografie připravili Michal Bregant, Briana Čechová, Martin Čihák, Vladimír Hendrich, Eva Strusková a další. V rámci kurzu jsou zpracovávány učební texty, které NFA publikuje online na svých webových stránkách.

VI. 5. NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku

V archivním kině NFA Ponrepo v Biu Konvikt se v roce 2013 uskutečnilo celkem 512 představení za celkové účasti 13 355 diváků. Kromě dlouhodobého programu se archivního kino Ponrepo v roce 2013 orientovalo na:

- *specializované akce k 70. letému výročí NFA* – projekce raritních restaurovaných filmových kopií ze sbírek NFA a sbírek zahraničních filmových institucí (např. *Desatero přikázání* z George Eastman House). Projekce byly doplněny živou hudbou a úvody filmových kurátorů popisujících průběh restaurování a zvolené metody. Součástí oslav NFA 70 byl také doprovodný program mezinárodní konference NECS zaměřený na retrospektivu díla Jiřího Weisse;
- *jednorázové akce určené širší veřejnosti* – Mezinárodní den archivů (viz výše); Muzejní noc (14.9.2013, náhradní termín) – pohled na vývoj filmové a televizní zábavy produkované Filmovým studiem Barrandov (dále jen FSB) od 60. let, přes normalizaci až po privatizaci FSB v 90. letech v absolventském filmu FAMU Martina Kohouta *Neviditelná ruka trhu*; Betlémská noc (18.9.2013, projekce němých westernových filmů Toma Mixe s živým hudebním doprovodem);
- *další specializované akce* – festival proti totalitě Mene Tekel, festival Jeden svět, Cinefest, slavnostní uvedení knihy Jurije Norštejna (renomovaný tvůrce animovaných filmů), projekce experimentálních snímků německé poválečné kinematografie;
- *personálně či tematicky orientované cykly projekcí* – retrospektiva tvorby režiséra Františka Čápa u příležitosti 100. výročí narození; Czech Classics (projekce klenotů české kinematografie s anglickými titulky orientované na zahraniční rezidenty a návštěvníky Prahy).

NFA ze svých sbírek poskytl filmy pro festivaly 70mm Film Fest Krnov, Anifest Teplice, Letní filmová škola v Uherském Hradišti, Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, Mezinárodní festival pro děti a mládež Zlín, MFF Karlovy Vary.

NFA rovněž poskytl filmy pro studijní projekce Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, filozofických fakult Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy Univerzity v Brně a Palackého univerzity v Olomouci. Filmy pro studijní projekce byly poskytnuty rovněž pro Filmovou akademii Miroslava Ondříčka v Písku, Soukromou vyšší odbornou školu filmovou v Písku a Vyšší odbornou školu filmovou ve Zlíně.

VI. 6. NFA a šíření filmové kultury v zahraničí

NFA každoročně rozšiřuje své aktivity na poli prezentace české filmové kultury v zahraničí ve spolupráci s Českými Centry. NFA takto uvedl v roce 2013 své filmy v Berlíně, Bielefeldu, Bratislavě, Bruselu, Düsseldorfu, Haagu, Chicagu, Londýně, Los Angeles, Madridu, Mnichově, Moskvě, New Yorku, Paříži, Rijece, Salt Lake City, San Franciscu, Sibiu, Stockholmu, Tel Avivu, Toruni, Varšavě, Washingtonu, Vratislavi a Záhřebu.

Ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR uvedl NFA české filmy v Ammánu, Ankaře, Aténách, Limě, Skopje, Sydney a Taipei.

NFA úzce spolupracuje na programových strukturách zahraničních festivalů projekcemi českých filmů. V roce 2013 uvedly české filmy festivaly v Amsterdamu, Annecy, Bologni, Bruselu, Edinburghu, Hamburku, Jeonju, Krakově, Kyjevu, La Rochelle, Lussasu, Luxemburgu, Lyonu, Melbourne, Morelii, Moskvě, Mumbai, Neisse, Paříži, Pordenone, Poznani, Soulu, Stuttgartu, Uppsale a Vídni.

Ve spolupráci s členskými archivy a filmotékami FIAF uspořádal NFA projekce svých filmů v Berlíně, Bologni, Bruselu, Londýně, Lublani, Madridu, New Yorku, Paříži a Washingtonu.

VI. 7. Spolupráce s tiskem, rozhlasem a televizními společnostmi

S Českou televizí spolupracoval NFA na cyklech Film pro pamětníky, Zlatý čas!, Příběhy slavných a poskytl materiály k řadě dalších pořadů. Podobné služby poskytoval i TV Nova, TV Prima, TV Barrandov a dalším televizním společnostem. Odborní pracovníci NFA vystoupili jako hosté v pořadech věnovaných kinematografii v televizních (ČT24, ČT1, ČT Art, TV Nova) i rozhlasových stanicích (Český rozhlas 1 – Radiožurnál aj.).

VI. 8. Účast NFA na výstavách

V roce 2013 NFA spolupracoval na následujících výstavách:

- *Národní styl – kultura a politika*. Národní galerie v Praze (Veletržní palác), 8.3.-2.6.2013
- *Herci v neglizé*. Obecní dům v Praze, 11.3.-11.4.2013
- *Století valčíku a polky*. Národní muzeum v Praze (České muzeum hudby), 18.4.2013 - 17.3.2014
- *Cirkus jede do světa*. Národní muzeum v Praze (Muzeum české loutky a cirkusu – Prachatice), 23.4.-29.9.2013

- *František Josef I. Viribus unitis*. Státní zámek Březnice, 3.5.-31.10.2013
- *Meopta 80. Historie optického průmyslu v Přerově*. Muzeum Komenského v Přerově, 12.5.-6.10.2013
- *Horníci, stále stejná dřina*. Sládečkovovo vlastivědné muzeum v Kladně (Hornický skanzen Mayrau ve Vinařicích), 23.6. -22.10.2013
- *Škola základ života*. Městské muzeum a galerie Polička, 20.4 – 1.9.2013
- *Co skrývají depozitáře oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu...* Praha, foyer archivního kina Ponrepo, 26.8.-30.10.2013
- *Okupace české Poličky v roce 1938*. Městské muzeum a galerie Polička, 14.9.-10.11.2013
- *Senectuti et Juventuti (Stáří a mládí)*. Fakultní Thomayerova nemocnice v Praze, 18.-19.10.2013
- *Josef Čapek*. Památník Karla Čapka, Stará Huť, 1.10-1.11.2013
- *Princ a Večernice – výstava originálních kostýmů*. Dubí, 6.11.-30.11.2013
- *Pivovarnictví v Pardubickém kraji*. Regionální muzeum v Chrudimi, 28.11.2013 – 26.1.2014
- *Ludvík Kuba (1863 – 1956) – Poslední impresionista*. Národní galerie v Praze (Salmovský palác), 29.11.2013 – 6.4.2014
- *Jan Schmidt: Plakáty pro Ypsilonku*. Prácheňské muzeum v Písku, 6.-31.12.2013

NFA rovněž poskytl materiály pro stálé expozice Muzea umění v Olomouci (Století kreativity), Muzea Vysočiny v Třebíči (Lidé. Místa. Osudy) a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze (SECESE – vitální umění 1900).

VII. Knihovna NFA

Knihovna Národního filmového archivu je specializovanou knihovnou, svým fondem a sbírkami představuje nejširší informační základnu odborné filmové literatury v České republice. V roce 2013 plnila Knihovna NFA následující činnosti: akvizice, zpracování fondu, analytický popis periodik, zajišťování výpůjční činnosti, rešeršní, bibliografická a informační činnost, organizace, správa a ochrana knihovního fondu, správa informačního systému knihovny, správa Digitální knihovny NFA a kooperace s dalšími institucemi. Svoji činnost zahájila Knihovná rada NFA, jmenovaná generálním ředitelem, a stala se poradním a inicializačním orgánem vedoucí knihovny.

VII. 1. Akviziční činnost

Doplňování knihovního fondu české provenience bylo zajišťováno průběžně na základě nakladatelských plánů, sledování české filmové produkce a filmových akcí, osobních

doporučení a kontaktů. Nákup zahraničních publikací byl sladěn s profilem fondu a vycházel z potřeb a doporučení filmových kurátorů a odborných pracovníků. 52 % knihovních přírůstků bylo získáno darem díky vstřícnosti odborné veřejnosti, od zahraničních filmových korporací a českých filmových produkcí. Do sbírky filmových scénářů se podařilo získat tyto tituly⁸: *BABOVŘESKY* (TS); *BASTARDI III* (TS); *BEZ DOTEKU* (TS); *BRUMLÍK A ANIMUK* (krátký film) (DL); *CARMEN* (TS); *CESTA DO LESA* (TS); *COLETTE* (LS česká verze, LS angl. verze); *DONT STOP* (TS); *HORKEJ PES* (LS); *ISABEL* (TS); *JAKO NIKDY* (DL, DL angl. verze, TL, LS); *JEDLÍCI* (TS); *MICIMUTR* (TS); *KAMENÁK 4* (TL, SY, TS); *KOZÍ PŘÍBĚH I.* (TS); *KOZÍ PŘÍBĚH SE SÝREM* (TS); *MALÝ DETEKTIV KLAPP* (TS); *MARTIN A VENUŠE* (TS); *MY DOG KILLER* (TS); *OBCHODNÍCI* (TS); *PAN JEZEVEC* (krátký film) (DL); *POSLEDNÍ VÝKŘIK* (TS); *PROBUDÍM SE VČERA* (TS); *REVIVAL* (TS); *ROZKOŠ* (DL, LS); *ŠKOLNÍ VÝLET* (TS); *ZÁBLESKY CHLADNÉ NEDELE* (TS); *ZÁZRAK* (TS).

V denní evidenci seriálů (časopisy a denní tisk) bylo přijato 2 792 exemplářů čísel periodik, včetně zajištění dobropisů a reklamací nedodaných čísel. Na rok 2014 bylo vypracováno předplatné na zahraniční a české seriály. Knihovna NFA nemá právo povinného výtisku, děkuje všem, kteří pomáhali v roce 2013 rozšiřovat její fondy.

VII. 2. Knihovní fond a sbírky

Přírůstky (počet knihovních jednotek⁹) v roce 2013

Fond knih a periodik	1 505
Sbírka scénářů	14
Sbírka separátů	351
Sbírka CD ROM/DVD	44
Celkem	1 920

Celkový stav fondu (počet knihovních jednotek) k 31. 12. 2013

Knižní fond a vázaná periodika	75 837
Scénáře	9 995
Separáty	14 036

⁸ DL = dialogová listina; LS = literární scénář; SY = synopse; TL – titulková listina; TS = technický scénář.

⁹ Knihovní jednotka (k. j.) = každý samostatný svazek dokumentu, tj. každý výtisk nebo část vícesvazkového díla, konvolut, komplet celého ročníku periodika, nosič speciálních druhů dokumentů.

Mikrodokumenty	2 419
CD-ROM/DVD-ROM	370
CD/DVD-nosiče	494
Popisky-drobný tisk	17 922
Sbírka - zahraniční výstřižky	575
Sbírka - zahraniční festivaly	1 122
Celkem knihovních jednotek	122 770

VII. 3. Zpracování fondu

Statistika databází a přírůstek záznamů Knihovny NFA v roce 2013

Databáze knihovny NFA	2013	Celkový stav k 31.12.2013
Katalog	10 539	162 269
Authority	4 239	77 371
Holdingy	7 686	93 542
Heslář	15	1 860
MDT	25	1 579

Databáze KATALOG	2013	Celkový stav k 31.12.2013
Knižní fond	2 401	32 699
Souborné záznamy periodik	77	903
Svázané ročníky periodik	855	8 664
Jednotlivá čísla periodik	2 792	29 082
Sbírka scénářů	11	6 275
Sbírka separátů	353	14 080
Mikrodokumenty	3	137
CD-ROM a DVD	20	163
Články a statě	4 027	70 266
Celkem	10 539	162 269

Databáze AUTHORITY	2013	Celkový stav k 31.12.2013
Personálie	1 885	40 245
Filmy	1 725	25 916
Akce	249	5 030
Korporace	372	5 617
Geografická hesla	8	306
Formální deskriptory	0	251
Věcná témata	0	6
Celkem	4 239	77 371

Jmenná a věcná katalogizace a analytický popis¹⁰ dokumentů probíhaly v souladu s doporučenými knihovnickými standardy¹¹. Výsledky zpracování – katalogizační, bibliografické a faktografické záznamy – tvoří databáze KATALOG a AUTHORITY, které jsou veřejně přístupné v online katalogu knihovny¹², v interní síti ve studovně knihovny a na všech pracovištích NFA. Spolu se zpracováním nových přírůstků fondu včetně jeho evidence¹³ a denní evidence periodik pokračovala retrospektivní katalogizace¹⁴ fondu knih a periodik (celkem je zpracováno 71,8 %).

Analyticky byla zpracována tato periodika: Cinema č. 12/2012, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 a 12/2013, Cinepur č. 84/2012 a 85, 86, 87, 88 a 89/2013, Dějiny a současnost č. 8/2013, Divadelní noviny č. 22 a I příl. /2012 a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 a příl., 14, 15, 16, 17, 18, 19 a 20/2013, Film a doba č. 4/2012, 1-2/2013, Film a video č. 1, 2, 3/2013, Filmový přehled č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 a 12/2013, Iluminace č. 4/2012 a 1, 2 a 3/2013, Labyrint revue č. 31-32/2012, Rozrazil č. 43-44/2012 a 45-46/2013, Slovo a smysl č. 15/2011 a 19/2013, Svět filmu č. 12/2012 a 1/2013, Synchron č. 6 a příl. /2012, č. 1 + příl., č. 2 + příl./2013., Xantypa č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 a 12 /2013 a Živel č. 36/2012 a 37/2013.

V rámci retrospektivního analytického zpracování periodik proběhlo zpracování časopisu *Filmový přehled* - celé ročníky 1970, 1969 a část ročníku 1968.

Z denního tisku vybrala výstřižková služba knihovny na 2 505 článků s filmovou tematikou, které zakomponovala do sbírky separátů, a vytvořila 385 nových separátů.

VII. 4. Výpůjční protokol a služby

Knihovna NFA zajistila provoz pro veřejnost 51 týdnů v roce (Út, Čt, 9-12 hod. a 13-17 hod.; Pá 9-12 hod.) – celkem bylo otevřeno 857 hodin. Online katalog knihovny a Digitální knihovna NFA byly k dispozici veřejnosti nepřetržitě po celý rok, licencované

¹⁰ Jmenný a věcný popis obsahově, nikoliv fyzicky samostatných částí dokumentů, které jsou při bibliografické identifikaci nebo vyhledávání závislé na zdrojovém dokumentu. Výsledkem je analytický záznam.

¹¹ <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/katalogizacni-politika-schv>

¹² Online katalog = veřejně dostupný katalog na internetu - <http://arl.nfa.cz> - určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů zpřístupňuje řadu dalších služeb prostřednictvím čtenářského konta, např. adresné zasílání informací, vzdálený přístup k elektronickým informačním zdrojům.

¹³ Přidělení přírůstkového čísla, signatury, čárového kódu v rámci konkrétní sbírky, určení lokace a dislokace – místa uložení knihovní jednotky a dalších služebních údajů.

¹⁴ Opětne zkatalogizování dokumentů metodou de visu ("s knihou v ruce"). Nově vzniklé katalogizační záznamy v databázi nahrazují záznamy v lístkovém katalogu, nevyhovující novým potřebám z hlediska požadavků na obsah záznamů, vyhledávání a služby knihovny.

informační zdroje registrovaným uživatelům vzdáleným přístupem prostřednictvím jejich čtenářského konta. Novinkami ve službách bylo zavedení Wi-Fi ve studovně a spuštění mobilní verze online katalogu knihovny přizpůsobené pro dotyková zařízení, tablety a „chytré“ telefony. Tato nadstandardní služba má plnou funkčnost jako klasický online katalog. Přeprava požadovaných dokumentů z depozitáře byla zajištěna pravidelně jednou týdně. Reprografické služby byly poskytovány dle požadavků uživatelů a na základě objednávek institucí.

Statistika návštěvnosti knihovny a výpůjček v roce 2013

Registrovaní uživatelé		1 080
Návštěvníci celkem¹⁵		41 954
Fyzické návštěvy celkem		2 591
Návštěvníci online služeb celkem		39 363
Návštěvníci online služeb	Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu	14 031
	Počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu	4 315
	Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází z prostoru mimo knihovnu	21 017
Počet vstupů do elektronického katalogu v prostoru knihovny		2 407
Počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu v prostoru knihovny		282
Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází v prostoru knihovny		3 072
Počet návštěv webu knihovny		6 208
Výpůjčky	Celkem	6 998
	Výpůjčky absenční	1 040
	Výpůjčky presenční	5 958
Meziknihovní výpůjční služba (MVS)		8
Počet zobrazených digitálních dokumentů		890 562
Online informační služby		225
Upomínky		101

VII. 5. Rešeršní, bibliografická a informační činnost

Pracovníci knihovny zajistili rešeršní, bibliografickou a informační činnost dle požadavků. Při své práci využívali vlastní informační zdroje NFA a licencované

¹⁵ Podle metodiky Ročního výkazu o knihovně za rok 2013Kult (MK) 12-01.

zahraniční zdroje: *Film Index International (FI)*, *American Film Institute Catalog (AFIC)*, *The FIAF International FilmArchive Database Plus* a databáze EBSCO *Film and Television Literature Index with Full Text (FTLI)* a *Academic Search Complete*. V měsíci říjnu 2013 se knihovna připojila ke zkušebnímu přístupu zdarma pro knihovny¹⁶ do databáze *LibraryPressDisplay*¹⁷, tato akce se u uživatelů setkala s velkým ohlasem (149 návštěv). Nabídka služeb byla dále obohacena v období od 25. října do 12. prosince o 45denní zkušební přístup zdarma do 4 nových databází EBSCO *Art Source*, *Humanities Source*, *Library & Information Science Source* a *Education Source*. Dále se pracovníci knihovny podíleli na konkrétních edičních projektech Národního filmového archivu. Pro *Filmovou ročenku 2012* sestavili bibliografii filmové literatury a adresář českých filmových periodik. Pro *Illuminaci* č.1/2013, č. 2/2013, č. 3/2013 a č. 4/2013 *Výběr novinek z fondu Knihovny NFA* a pro *Filmový přehled* č. 8/2013 *Informace o filmové literatuře 2011-2012*. V knihovně proběhly informační lekce pro studenty prvního ročníku Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, exkurze pro studenty Ústavu informačních studií a knihovnictví a nové zaměstnance NFA a dále souvislé odborné stáže 5 studentů Ústavu filmu a audiovizuálních studií Masarykovy Univerzity v Brně. Registrovaní uživatelé knihovny byli dvakrát ročně adresně informováni o službách a databázích prostřednictvím *Newsletteru Knihovny NFA*.

VII. 6. Organizace, správa a ochrana fondu

Byla provedena kompletace ročníků periodik za rok 2012 a dalších titulů k vazbě. Z důvodu nedostatku úložného prostoru pro sbírky proběhl pravidelný přesun fondu z Konviktu do depozitáře na Hradištku včetně kontroly lokací a dislokací v databázi. Probíhala průběžně správa fondu v depozitáři, správa příručky ve studovně a skladu v Konviktu. Dle plánu byla realizována revize sbírky separátů periodik (1 631 k. j.), revize sbírky separátů osobností (4 469 k. j.) a sbírky separátů filmů (9 010 k. j.) a druhou etapou byla dokončena revize sbírky scénářů (9 995 k. j.). Většina fondu (cca 85%) je uložena v depozitáři v kompaktních regálech ve vhodných skladovacích podmínkách z hlediska vlhkosti, teploty a čistoty vzduchu. V roce 2013 bylo ke svázání¹⁸ předáno 64 svazků. Externě pokračovaly práce na opravě vazeb a papíru poškozených periodik a knih, restaurováno bylo 31 svazků.

¹⁶ V rámci Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011-2015, plnění priority č. 8.

¹⁷ Tato služba nabízí okamžitý přístup k více než 2 200 novinovým titulům v 54 jazycích z 97 zemí světa v den jejich vydání.

¹⁸ Knihovní vazba - vazba knihy určené pro užívání ve veřejných knihovnách. Jejím účelem je zajistit maximální trvanlivost a funkčnost knihovní jednotky bez ohledu na výtvarnou kvalitu vazby.

VII. 7. Informační systém knihovny a jeho správa

V roce 2013 proběhl upgrade knihovnického systému Advanced Rapid Library (verze 3.1.178b) a na zakázku byl pro tento systém vytvořen tisk čárových kódů dle zadání. Online katalog IPAC3¹⁹ byl rozšířen o fasetovou navigaci²⁰ a byla zprovozněna jeho mobilní verze. Pravidelně probíhala správa informačního systému knihovny, zálohování dat knihovny a kontrola log souborů k plánovaným úlohám. Průběžně byly aktualizovány webové stránky knihovny. Probíhala správa Digitální knihovny NFA a bylo započato s převodem digitálních dat ze systému Kramerius3 do jeho nové verze Kramerius4.

VII. 8. Kooperace, programy a projekty knihovny ²¹a další činnosti

Pro projekt Mezinárodní federace filmových archivů *Periodicals Indexing Project (P.I.P.)*²² bylo zpracováno 105 bibliografických záznamů článků s věcným popisem z periodika *Illuminace* dle metodiky *P.I.P. Indexing Rules a Indexing Procedures in FIAFCat*.

Knihovna byla druhým rokem zapojena do mezinárodního projektu EFG1914, pro který bylo z knihovních sbírek zdigitalizováno 3 991 stránek pramenů se vztahem k 1. světové válce a vyexportováno 108 souborů s popisem dle metodiky.

V rámci programu VISK7/2013 byl realizován *Projekt Knihovny Národního filmového archivu na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích VIII. Reformátovány (mikrosnímkování, digitalizace) byly tyto tituly periodik o celkovém rozsahu 4 510 stran: *Panoráma* 1974-1980 (ISSN 0139-9950), *Film v přehledu časopisů a literatury* 1949-1951 (ISSN 1805-7713) a *Dokumentační přehled zahraničního filmového tisku* 1953 (ISSN 1805-7721).*

Výsledky obou výše zmíněných projektů rozšířily obsah Digitální knihovny NFA²³. Údaje o nově zdigitalizovaných dokumentech byly odeslány do Národního registru digitalizace.²⁴

Nahrazuje původní nakladatelskou vazbu, opatřují se jí rovněž brožované knihy nebo ročníky časopisů a novin.

¹⁹ IPAC3 = online katalog 3. generace (Internet Public Access Catalogue) obsahuje řadu nových prvků jako vlastní prostor v účtu, bookmark, hodnocení záznamu.

²⁰ Významný nástroj pro zpřesňování či zužování dotazu např. fasety pro typ dokumentu, autora, předmět, jazyk, rok, vydavatele apod.

²¹ Podrobnosti o projektech <http://www.nfa.cz/projekty-knihovny-nfa.html>

²² Podrobnosti o projektu viz <http://www.fiafnet.org/uk/projects/pip.cfm>

²³ <http://library.nfa.cz>

²⁴ Národní registr digitalizovaných dokumentů viz <http://www.registrdigitalizace.cz/rdcz/>

Knihovna se zapojila do dvou konsorciálních projektů Programu Informace – základ výzkumu (LR) – MŠMT: LR-1307 Elektronické informační zdroje pro humanitní a společenské vědy (ELIZA) – MUNI Brno a LR-1308 Národní knihovna ČR – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory – NK ČR Praha, jejichž předmětem je pokračování zpřístupnění licencovaných filmových a společenskovědních databází²⁵.

V rámci programu VISK8-A – *České elektronické informační zdroje v roce 2012–2013 a 2013–2014* byla zpřístupněna databáze monitoringu médií s archivem od roku 1996 *Anopress.cz*²⁶. Databáze bude ve studovně knihovny přístupná do konce srpna 2014. Zároveň byla v rámci téhož programu podána žádost o následné prodloužení přístupu až do srpna roku 2015.

Dále v závěru roku 2013 byly podány dvě žádosti o grant, a to v programu VISK7/2014 *Projekt Knihovny Národního filmového archivu na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích IX.* a v programu VISK3/2014 projekt *Zvýšení dostupnosti a inovace informačních služeb Knihovny NFA.*

Pracovníci knihovny se v průběhu roku zúčastnili celé řady odborných seminářů a školení.

V Praze dne 27. února 2014

PhDr. Michal Bregant
Generální ředitel NFA

²⁵ Podrobnosti o projektech rovněž na webových stránkách NFA <http://www.nfa.cz/licencovane-databaze.html>

²⁶ Podrobnosti o databázi <http://www.anopress.cz>